

I. CZY PRZYJAŹNIĘ SIĘ Z PANEM JEZUSEM?

1. Pan Jezus zaprasza mnie do przyjaźni

*Ja jestem z wami przez wszystkie dni,
aż do skończenia świata (Mt 28, 20)*

TREŚĆ KATECHEZY

Wróciliśmy właśnie z wakacji, na pewno w tym czasie poznaliśmy wiele nowych osób. Być może niektóre z nich zostały naszymi przyjaciółmi. Teraz zaczynamy nowy rok szkolny. Wracamy do naszych szkolnych przyjaciół, za którymi pewnie zdążyliśmy się już bardzo stęsknić. A może w zaczynającym się roku nawiążemy także nowe przyjaźnie. Może niektóre będą trwałe całe nasze życie...

Każdy człowiek marzy o posiadaniu – jak bohater *Serca* w przywołanym fragmencie – *złotych iskierek w sercu i umyśle*, czyli o prawdziwej przyjaźni. Przyjaciel to ktoś, kogo zapraszamy do swojego domu, o kim z życzliwością myślimy i mówimy. Dla kogoś takiego zawsze pragniemy dobra, możemy na niego liczyć w każdej sytuacji.

Przyjaźń możemy zbudować, gdy często spotykamy się z drugą osobą, wspólnie z nią spędzamy czas, gdy razem z nią bawimy się i pracujemy. Przychodzą jednak i takie chwile, kiedy dla przyjaciela trzeba ponieść pewne trudy, może nawet małe cierpienia. W przyjaźni powinniśmy umieć przeprosić, kiedy zawinimy, a kiedy przyjaciel nas zrani – chętnie mu wybaczyć. To nie zawsze jest łatwe.

Prawdziwa przyjaźń to coś bardzo ważnego w naszym życiu. Każdy z nas chciałby mieć przyjaciela, który zawsze będzie przy nim w potrzebie, który nigdy nie zawiedzie, który zawsze pomoże i wysłucha. Czy kiedykolwiek pomyślałeś o tym, że takim przyjacielem dla nas chce być Pan Jezus? On sam zaprasza nas do przyjaźni z Sobą. Spróbujmy w tym roku szkolnym odpowiedzieć Panu Jezusowi na to zaproszenie.

Największym znakiem przyjaźni okazywanej ludziom przez Pana Jezusa jest Eucharystia. Chrystus ustanowił ją, bo chce, jak prawdziwy Przyjaciel,

przebywać z nami. On chce karmić nas swoim Ciałem, udzielać nam przebaczenia oraz dzielić z nami radości i troski każdego dnia.

Jedna z bardzo znanych pieśni opowiada o przyjaźni Pana Jezusa z ludźmi. Jej słowa uświadamiają nam, że spotkanie z Panem Jezusem w Komunii Świętej, jak spotkanie z najlepszym Przyjacielem, jest dla nas zawsze wielką radością:

*Pan Jezus już się zbliża, już puka do mych drzwi.
Pobiegną Go przywitać, z radości serce drży.
O szczęście niepojęte Bóg sam odwiedza mnie.
O Jezu, wspomóż łaską, bym godnie przyjął Cię.*

SCENARIUSZ KATECHEZY

Cel ogólny

Wyjaśnianie sensu i wartości przyjaźni z Jezusem.

Cele operacyjne

UCZEŃ POTRAFI:

- wymienić warunki przyjaźni z Jezusem na podstawie J 15, 12–17;
- scharakteryzować postawę przyjaciela Jezusa;
- wyjaśnić znaczenie Mszy Świętej dla rozwijania przyjaźni z Jezusem;
- zaprezentować sposoby umacniania przyjaźni z Jezusem;

UCZEŃ MA:

- kształtowane poczucie wspólnoty z ludźmi i Bogiem;
- kształtowane poczucie odpowiedzialności za więź z Bogiem.

Działania

Uczeń powinien poczuć się zachęcony do uczestnictwa we Mszy Świętej niedzielnej.

STRUKTURA JEDNOSTKI

1. Doświadczenie



- Nagranie audio fragmentu książki E. de Amicisa *Serce* mówiący o spotkaniu przyjaciół ilustrowane zdjęciami na temat przyjaźni.

- Prosimy uczniów, aby wybrali jedno zdjęcie, które – według nich – najbardziej odpowiada treści audycji. Następnie uzasadniają swój wybór.
- Zwracamy uwagę na warunek kształtowania przyjaźni, jakim jest spotkanie z przyjacielem, wspólne z nim przebywanie. Nazywamy uczucia bohatera literackiego (zauważamy, że jest on także narratorem).
- Prosimy uczniów, by spośród wybranych zdjęć znaleźli takie, które można podpisać zdaniem z opowiadania: *mieć złote iskiereki w sercu i umyśle*. Uczniowie interpretują ten tytuł.
- Wyjaśniamy, że słowa *mieć złote iskiereki w sercu i umyśle* wyrażają radość spotkania, szczęście przyjaźni. Zwracamy także uwagę na postać garbuska Nellego, akcentujemy, że kalectwo nie przeszkadza w przyjaźni.
- Przywołujemy postać ojca Nellego i zwracamy uwagę uczniów na delikatność, jaką wykazał, zdejmując ze ściany postać garbatego Rigoletta, aby nie zrobić niepełnosprawnemu chłopcu przykrości. Zauważamy także, że są to gesty świadczące o przyjaźni. Pokazujemy, że każdy z nas w prosty sposób może innym osobom pokazać swoją życzliwość. Proponujemy krótką zabawę w „cichego przyjaciela”. Polega ona na tym, że każdy uczeń pisze na kartce miłe słowo (zdanie, wyrażenie), które chciałby usłyszeć od swego przyjaciela (np. „jesteś wspaniały”, „jesteś najlepszym bramkarzem w klasie” itp.). Następnie karteczki składamy i zbieramy do pudełka. Wykorzystamy je na zakończenie lekcji.
- Stawiamy problem katechezy: **Do jakiej jeszcze przyjaźni są zaproszeni ludzie ochrzczeni?**

Potrzebne będą małe kartki; po jednej dla każdego ucznia.

2. Refleksja



- J 15, 12-17.
- Uczniowie wskazują w tekście wyrażenia będące warunkiem przyjaźni z Jezusem.
- Zwracamy uwagę na to, że to Jezus jest inicjatorem tej przyjaźni. Na chrzcie zaprosił nas do niej, a teraz chce się z nami jako nasz Przyjaciel spotykać na Mszy Świętej.



- Metodą dyskusyjną „słoneczko” ustalamy, czym powinien charakteryzować się przyjaciel Jezusa i co powinien robić, aby tę przyjaźń okazać. Oczekujemy, że uczniowie wskażą m.in. na to, że przyjaciel Jezusa: „modli się codziennie”, „uczestniczy we Mszy Świętej”, „pomaga innym”, „przebacza”, „spowiada się”, „szanuje rodziców”, „jest koleżeński” itp. Dobrze jest pogrupować wypowiedzi uczniów w cztery główne „promienie”: modlitwa, miłość bliźniego, Msza Święta, sakrament pokuty i pojednania.

- Wskazujemy na chrzest jako początek przyjaźni z Bogiem, następnie na środki jej umacniania: modlitwę, sakrament pokuty i pojednania, a zwłaszcza Eucharystię.
- Przygotowujemy uczniów do napisania w imieniu Jezusa zaproszenia do przyjaźni.
- Sięgamy do podręcznika dla ucznia. Na podstawie tekstu wskazujemy, dlaczego Eucharystia jest największym znakiem przyjaźni Jezusa: „Największym znakiem przyjaźni okazywanej ludziom przez Pana Jezusa jest Eucharystia...”

3. Działanie

- Zwracamy uwagę na to, że Jezus w każdą niedzielę kieruje do nas na nowo zaproszenie do przyjaźni, do udziału w Eucharystii. Przypominamy godzinę Mszy Świętej niedzielnej z udziałem dzieci w kościele parafialnym.
- Wracamy do zabawy w „cichego przyjaciela”. Dzieci losują karteczki przygotowane na początku lekcji. Przyjmują miłe, wylosowane słowa jako prezent od cichego przyjaciela ofiarowany im.

PRACA DOMOWA

Zilustruj zdanie: *Mieć złote iskierki w sercu i umyśle.*

2. Idę drogą wskazaną przez Pana Jezusa

*Jest moją radością, mój Boże, czynić Twoją wolę,
a Prawo Twoje mieszka w moim wnętrzu (Ps 40, 9)*

TREŚĆ KATECHEZY

Na poprzedniej lekcji dowiedzieliśmy się, jak ważna w życiu człowieka jest przyjaźń. Wiemy także, że Pan Jezus obdarowuje nas swoją przyjaźnią, a także zaprasza nas do życia w przyjaźni z Nim. On nie tylko nazwał się naszym Przyjacielem, ale dał nam także dowód swej przyjaźni. W swoim życiu potwierdził to, o czym mówił do ludzi: *Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich* (J 15, 13).

Pan Jezus umarł za ludzi na krzyżu, aby przywrócić im utracone życie z Bogiem. Ten dar Swojej miłości – dar oddanego życia za ludzi – Jezus ofiaruje nam w każdej Mszy Świętej pod postaciami chleba, które jest Jego Ciałem, i wina, które jest Jego Krwią. Kiedy podczas Mszy Świętej przyjmujemy Komunię Świętą, dajemy Mu dowód naszej przyjaźni. Okazujemy też wdzięczność za Jego miłość i zacieśniamy więź przyjaźni z Nim. Udział w Eucharystii jest znakiem przyjaźni ludzi z Panem Jezusem i Pana Jezusa z ludźmi. Chrystus także – jako nasz Przyjaciel – dba o nas i uczy nas, jak być Jego przyjacielem. Dlatego udziela nam cennej wskazówki: *Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję* (J 15, 14).

Jako dowód swej przyjaźni Pan Jezus zostawił nam również przykazania. Wskazują one nam drogę do szczęścia. Jeśli przestrzegamy przykazań, odpowiadamy przyjaźnią na przyjaźń Pana Jezusa.

Boże przykazania (dekalog) są więc podanymi przez Boga drogowskazami, ułatwiającymi dochowanie wierności Panu Jezusowi. Pośród dziesięciu przykazań trzy pierwsze wyjaśniają i uczą, jak żyć w przyjaźni i miłości z Bogiem:

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana, Boga swego nadaremnie.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.

Natomiast kolejne siedem przykazań wskazuje, jak uczeń Pana Jezusa powinien okazywać miłość swoim bliźnim.

4. Czcij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego swego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

Spójrzmy teraz na pierwszy tekst z książki *Serce* umieszczony w podręczniku. Zastanówmy się, co znaczy zwrot: *mieć szlachectwo we krwi i sercu*. Mówi on o człowieku, który zawsze postępuje szlachetnie, czyli zgodnie ze wskazówkami zawartymi w przykazaniach. Można powiedzieć, że chrześcijanin to człowiek, który *nosi szlachectwo we krwi i sercu*, bo postępuje tak, jak naucza sam Pan Jezus. Chrześcijanin to człowiek kochający Boga i bliźniego, to ktoś, kto swoim szlachetnym postępowaniem pokazuje, że zasługuje na miano prawdziwego przyjaciela Pana Jezusa.

SCENARIUSZ KATECHEZY

Cel ogólny

Wyjaśnienie, że przykazania Boże są wyrazem troski Boga o człowieka.

Cele operacyjne

UCZEŃ POTRAFI:

- wymienić przykazania Dekalogu;
- wyjaśnić, co znaczą poszczególne przykazania dla ucznia klasy IV;
- wyjaśnić związek pomiędzy Eucharystią i Dekalogiem;
- wyjaśnić związek pomiędzy ofiarą i przyjaźnią.

Działania

Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za postępowanie zgodne z Bożymi przykazaniem; zachęta do czerpania z Eucharystii siły do życia w przyjaźni z Jezusem i ludźmi.

STRUKTURA JEDNOSTKI

1. Doświadczenie



- Nawiązujemy do tematu poprzedniej katechezy, przywołujemy doświadczenie przyjaźni. Pokazujemy filmik związany z przykazaniem, pt. *Szlachectwo we krwi i sercu*. Uczniowie próbują uzasadnić, dlaczego film

nosi taki tytuł. Wskazujemy, że przyjaźń czasem łączy się z trudnościami. Szlachectwo oznacza, że jesteśmy gotowi ponieść ofiarę ze względu na przyjaciela.

- Stawiamy problem katechezy: **Jak jest z naszą przyjaźnią z Jezusem?**

2. Refleksja

- W tekście J 15, 12-14.17 (tekst jest zamieszczony w podręczniku ucznia – na początku grupy tematycznej) uczniowie podkreślają zdanie, które mówi o tym, kogo Jezus nazywa przyjacielem. Należy wybrać zdania: *Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję.*

To, co należy zrobić, by być przyjacielem Jezusa, zawarte jest w przykazaniach.

- Uczniowie pracują w parach. Każda dwójka dokonuje parafrazy jednego przykazania. Metodą parafrazy spróbujemy wyrazić treść przykazań w języku potocznym, bardziej dostępnym dzieciom. Nie używamy jednak zbyt trudnego dla nich słowa „parafraza”, polecamy natomiast zredagować przykazania swoimi słowami. Zaznaczamy także, że nie zmieniamy przykazań, tylko próbujemy je lepiej zrozumieć, poprzez wyrażenie ich sensu innymi słowami. Tam, gdzie to możliwe, uczniowie powinni wskazać przede wszystkim to, co należy zrobić, by wypełnić przykazanie. Efekt pracy uczniów może wyglądać następująco:

1. Wierz w Jednego Boga. Nie wierz w innych bogów.
2. Módl się. Nie wymawiaj imienia Boga, gdy to nie jest potrzebne.
3. Msza Święta w niedzielę i święta jest twoim przywilejem i obowiązkiem.
4. Szanuj swoich rodziców i wszystkie osoby starsze.
5. Szanuj zdrowie i życie swoje, innych ludzi i całego stworzenia.
6. Nie zdradzaj żony (męża).
7. Szanuj rzeczy swoje, cudze i wspólne. Nie zabieraj innym należących do nich rzeczy.
8. Mów prawdę. Nie obgaduj. Nie skarż.
9. Chęć posiadania obcej ci osoby to grzech.
10. Rzeczy innych osób nie są twoje. Nie musisz mieć wszystkiego, co mają inni, co pokazują reklamy.

- Wyjaśniamy, że przykazania są wyrazem troski Boga o człowieka, że mają być pomocą i wskazówkami, jak żyć, aby być blisko Boga. Wypełnianie przykazań, to sposób na to, by nosić szlachectwo w sercu. Zwracamy uwagę, że sam Pan Jezus dał nam przykład, jak być szlachetnym. Wracamy do tekstu biblijnego. Prosimy, by uczniowie znaleźli zdanie, które mówi o tym, jak Jezus okazał się szlachetnym przyjacielem.



Uczniowie powinni wskazać zdanie: *Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich.*



- Ustalamy z uczniami, że Jezus oddał za nas życie na krzyżu, a dziś tę ofiarę uobecnia podczas Mszy Świętej. My przyjmując Jego Ciało w Komunii Świętej, otrzymujemy umocnienie do wypełniania Jego poleceń. Dlatego Mszę Świętą nazywamy zarówno ofiarą, jak i Eucharystią, czyli dziękczynieniem. Nasze uczestnictwo we Mszy Świętej to dziękczynienie za przyjaźń i wyrażenie gotowości do składania ofiary z tego, co trudne w realizacji przykazań.
- Pokazujemy, że Dekalog dzieli się na 2 grupy. To uświadamia nam, że życie chrześcijańskie wyraża się we właściwych relacjach z Bogiem i ludźmi. Uczniowie przyporządkowują przykazania do poszczególnych grup.

3. Działanie



- Wprowadzamy termin „chrześcijanin”. Pokazujemy jeszcze raz ten sam filmik, co na początku katechezy. Wspólnie z uczniami zastanawiamy się, którego przykazania dotyczy oraz jak można odnieść „szlachectwo” do chrześcijanina. Przypominamy, że na chrzcie otrzymaliśmy godność dziecka Bożego, do której można porównać „szlachectwo”. Możemy wspólnie zredagować definicję:

Chrześcijanin – to uczeń i przyjaciel Jezusa Chrystusa. To człowiek, który postępuje zgodnie z przykazaniami Bożymi i przykazaniem miłości, słucha Słowa Bożego i jest mu wierny.

- Prowadzimy modlitwę dziękczynną za pomoc udzielaną we Mszy Świętej w wypełnianiu Bożych przykazań. Modlimy się tekstem Dekalogu.

PRACA DOMOWA

Napisz przepis na życie po chrześcijańsku.